

Motion

1982/83:1472

Stig Alemyr m. fl.

Fortsatt cementproduktion i Degerhamn

I Degerhamn på södra Öland bedrivs sedan slutet på 1800-talet cementtillverkning. Bruksorten har dock anor redan från 1720-talet då ett alunbruk startades, vilket följdes av tegelbruk och senare alltså cementproduktion.

Degerhamn är en typisk bruksort med bruksbostäder, bruksaffär, Folkets hus osv. som byggts upp under generationer. Ali verksamhet har haft bruket som utgångspunkt.

I dag har man på cementfabriken ca 100 anställda. Många av dessa har föräldrar, farföräldrar och ibland släktingar i ännu fler led bakåt, som har arbetat på något av bruken.

De anställda har varit och är oerhört stolta över denna fabrik. Det är en välskött och modern anläggning. Man har råvaran i närheten i en närmast obegränsad omfattning. Man kan presentera de lägsta kostnaderna för cementtillverkning i Sverige och årsvinsten har uppskattats till ca 25 milj. kr. Produktionen är av en mycket hög kvalitet och man har kunniga och erfarna anställda. Ett naturligt avsättningsområde föreligger.

Sedan 1974 ägs cementfabriken i Degerhamn av Cementa AB, som ingår i Eurockkoncernen och har monopol på cementtillverkning i Sverige. Med hänvisning till överproduktion vill företagsledningen nu lägga ner tillverkningen i Degerhamn. Behovet av cement har sjunkit med anledning av sjunkande byggnadsverksamhet, användande av ersättningsmaterial samt en ökande import.

De första signalerna om nedläggning kom 1977. De fackliga organisationerna har gemensamt kämpat för att få ha fabriken kvar. Man har anvisat flera olika vägar för att uppnå detta mål. Hela bygden stöder dem helhjärtat och länsstyrelsen och kommunen arbetar för att behålla fabriken.

Hotet om nedläggning kommer trots detta nu allt närmare ett förverkligande.

Vi socialdemokrater har under flera år i riksdagen agerat för ett ökat byggande, vilket direkt skulle påverka behovet av cement. Socialdemokraterna i Kalmar län krävde att den dåvarande borgerliga regeringen skulle ta kontakt med företaget för att försöka förhindra den katastrof för södra Öland som en nedläggning av fabriken skulle innebära. Regeringen Fälldin vägrade dock att vidta några åtgärder.

Byggandet behövde inte någon särskild stimulans enligt de borgerliga regeringarna. Inte heller togs någon kontakt med företagsledningen som

de anställda begärt.

Vi står nu inför det faktum att en nedläggning av cementfabriken i Degerhamn är planerad till årsskiftet 1983/84.

Vi anser att detta icke får ske. Det gäller ju en välskött och lönsam fabrik som tillverkar produkter med god kvalitet. Det gäller också en bygd där inga som helst alternativ finns när de gäller sysselsättningen. En nedläggning vore en katastrof för befolkningen.

Man måste enligt vår mening noga överväga effekterna av det ökade byggeri som den socialdemokratiska regeringen initierat. Det finns också goda skäl att avvakta konsekvenserna för importen av den kvalitetshöjning som skett på svensk cement från årsskiftet genom särskild tillsats för att motverka uppkomsten av allergier. Vi bör också mera långsiktigt se över vårt behov av cement, utvecklingsmöjligheter och eventuella exportmöjligheter.

Med hänvisning till ovanstående föreslås

att riksdagen begär att regeringen i överläggningar med Cementa AB medverkar till att förutsättningar skapas för en fortsatt produktion av cement i Degerhamn.

Stockholm den 25 januari 1983

STIG ALEMYR (s)

BIRGER ROSQVIST (s)

ARNE ANDERSSON (s)

i Gamleby

LENA ÖHRSVIK (s)

BENGT KRONBLAD (s)